

IRODALOM

A magyar erdészeti irodalom könyvészete 1934-ig. I. kötet.
A vaskos, 616 oldal felölelő kötetet őszinte örömmel, sőt mondhatnók, némi megilletődéssel vettük a kezünkbe.

Mert jól ismerjük azokat a nehézségeket, amelyek ennek a régóta nélkülözött és érzékeny hiányt jelentő munkának a megszületését mindezideig megakadályozták.

Hiszen több mint 30 éve már, hogy az Erdészeti Kísérleti Allosások Nemzetközi Szövetségének kebelében az országonkénti erdészeti bibliografia megírásának gondolata felmerült, de a háború sok egyéb kulturális feladattal együtt ennek a szép tervnek a megvalósítását is lezörította a napirendről.

Az 1923-ban hozott határozat a Szövetség összes tagjait kötelezte országaik erdészeti irodalmának összefoglaló ismertetésére, de még a gazdag semleges államoknál is jó néhány évbe tellett, mire ezt a feladatukat megvalósíthatták.

S hogy most az ezer gonddal küzködő szegény kis Magyarország és az anyagiakban épenséggel nem daskáló m. kir. erdészeti kutató intézet ezzel az impozáns munkával tudott kilépni a könyvpiacra, kétségenkívül legszebb dokumentuma a magyarság törhetetlen élniakarásának és annak a bátor erkölesi lendületnek, amely ezer akadályon is eljut a kitűzött céljához.

Roth Gyula egyetemi ny. r. tanárnak, a m. kir. erdészeti kutató intézet vezetőjének, ez a könyv volt legszebb ajándéka a most lezajlott nemzetközi erdészeti kísérletügyi kongresszus számára, amely majd akkor is maradandó emlékként jelöli meg a magyar erdészeti kutatásügy szolgálatának szentelt munkáját, amikor a kongresszusi napok kedves és színes mozzanatait már régen belepte a gyorsan tovatünő idő szürke pora.

Az előttünk fekvő kötet csak első része a tervbevett nagy munkának: a szerzők alfabetikus sorrendjében közli az összes erdészeti vonatkozású önálló munkák, valamint az egyes folyó-

iratokban megjelent tanulmányok címeit, a legrégebb időtől kezdve az 1933. év végéig.

A II. rész: a tárgykörök szerinti elosztás, munka alatt van és remélhetőleg nemsokára követni fogja elődjét.

Aki valaha keresett valamit a magyar erdészeti irodalom tengerében: szerzőt, vagy tanulmányt, vagy a megjelenés idejére volt kíváncsi és megfelelő utmutató nélkül sokszor napokig tartó fáradságos munka után is meddő maradt az igyekezete, az tudni fogja, mit jelent az előttünk fekvő nagyszerű könyv.

Ezen túlmenően öröm és büszkeség számunkra, hogy ez a kötet elmegy a világ minden tájára és hirdetője annak a termékeny és méreteiben is nagyszabású alkotó munkának, amivel a magyar erdészeti irodalom reprezentánsai szakmájukat művelték, de amelynek nem egy értékéről, sajnálatos nyelvi elszigeteltségünk miatt, nem vehetett tudomást a külföld.

És ezért kell különös elismeréssel ideiktatnunk egy törekvő fiatal tagtársunknak, *Gerlai Arnold Gusztáv* okl. erdőmérnöknek a nevét, aki a bibliográfia összeállítására megbízást kapott és feladatát két esztendei, éjt-napot egybetevő munka árán, a legteljesebb sikerrel oldotta meg. Aki végig lapozza a hatalmas kötetet, annak nem kell bővebb magyarázat, milyen türelemre, hangyaszorgalomra és kitartásra volt szükség az adatok összegyűjtéséhez és hiánytalan elrendezéséhez.

Minden dicséretet megérdemelnek tehát azok is, akik *Gerlai-nak* a részletmunkáknál segédkeztek és erejük javával szolgálták a magyar erdészeti irodalom dicsőségét. M.

Weber—Schoenichen: A birodalmi természetvédelmi törvény. (Das Reichsnaturschutzgesetz.) Kiadja a *Hugo Bermühler Verlag*, Berlin Lichterfelde, Bismarckstrasse 3. Ára kötve 3.60 R. M.

A német természetvédelmi törvény 1935. évi június 26-án lépett életbe s annak végrehajtási rendeletét 1935. évi október hó 31-én becsajtották ki.

Az előttünk fekvő s 150 oldal terjedelmű könyvecske magában foglalja a törvény egyes szakaszai után az azokra vonatkozó végrehajtási rendelet szövegét is és a fent említett két szerző magyarázó szavait.

A törvény maga meglehetősen rövid s a védelmet kiterjeszti:

- a) növényekre és nem vadászható állatokra,
- b) természeti emlékekre és azok környékére,
- c) természetvédelmi területekre,
- d) a természet egyes tájrészleteire.

Az egész német birodalomra kiterjedő legfőbb természetvédelmi hatóság a birodalmi erdőmester. F. M.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE

„ZEITSCHRIFT FÜR WELTFORSTWIRTSCHAFT.“ *
(Band III. Heft 9., 1936.)

Az e füzettel havi folyóirattá átalakult, 483—564. oldalszámosságú júniusi számban *Fröhlich Gyula* mérnök (Románia, Erdély) „*Délkelet európai és kisázsiai erdőbecslések*“ címen, — amihez átnézeti térképet és 2 grafikont is csatolt, — érdekesen írja le mindazokat a tapasztalatait, melyeket a délkelet európai és kisázsiai őserdőkben végzett munkálatai közben szerzett s egyben közli az őserdők becslési munkálatainak módjait és nehézségeit is.

Következő nagyobb közleményként a tharandti erdészeti főiskolán szervezett „*Külföldi és Gyarmatügyi Erdőgazdasági Intézet*“ folytatja a *Kamerun őserdeiben termő tropusi fáknak a leírását*, amelyet 18 kép díszít.

A „*Nemzetközi Erdőgazdasági Tudósítás*“ rovatában Európa több államának erdőgazdasági híreit olvashatjuk. Igen érdekes az Istambul mellett, ázsiai török földön fekvő „*belgrádi*“ erdők erdészeti viszonyainak — 25 képpel illusztrált — leírása. Az „*Afrika*“ cím alatt *Nigeria* és *Tanganyika* erdészeti viszonyai vannak ismertetve.

A „*Nemzetközi Fagazdasági Tudósítás*“ rovatában Európa, Afrika és Ausztrália országaiból érkezett fagazdasági hírek vannak.

Végül a „*Nemzetközi Irodalmi Szemle*“ rovat hat, újabban megjelent szakkönyvet ismertet.

Dr. Tomasovszky Imre.

ALLGEMEINE FORST- UND JAGDZEITUNG. 1936. OKT.—NOV. SZ.

Hug: Baden erdészeti viszonyai. (Die forstlichen Verhältnisse Badens.) 321—326. old.

A német erdőgazdaság vezetője, dr. *von Keudell*, ellenőrző szemléje során folyó év májusában Badent is meglátogatta és ebből az alkalomból kifolyólag az ottani szakemberek több előadást tartottak szűkebb hazájuk erdészeti viszonyairól.

A geológiai és klimatikus viszonyok rövid vázolója után szerző az erdőségeknek birtok-kategória szerint való megoszlását ismerteti.

Az összes erdőterület 65%-a az állam és egyéb közületek birtokában van, de az 1833-ban hozott erdőtörvény a magánbirtokokra is kiterjeszti az állami erdőfelügyeletet és ez magyarázza meg az ország erdőkultúrájának különösen magas színvonalát.

* Ez a közlemény nyomdatechnikai okokból mult lapszámunkból, sajnos, kimaradt. Szerk.

A tarvágást, az erdőviszonyokra való tekintettel, jóformán teljesen száműzték a gazdálkodásból és csak egyes kivételes esetekben (az ártéri erdőkben) alkalmazzák.

A vezetés mindenütt *szakképzett erdőtisztek* kezében van, akiknek alkalmasságát elsősorban erdőművelési képességük alapján ítélik meg.

A közép fokú *altiszi kar teljesen hiányzik a szervezetből*, a kisebb üzemegységek vezetői 4 évi gyakorlati szolgálat után egy-éves tanfolyamot végzett erdészek.

S mint az elért eredmények mutatják, ez a rendszer kitűnően beválik!

Az erdők teljesítőképessége bámulatraméltó. Az évi átlagos növedék az állami erdőkben $8.3 m^3$, a községiekben $7.9 m^3$!

Az előhasználatok, a szakszerűen vezetett tisztítások és gyérítések révén, a háború óta is nagymértékben emelkedtek; ma körülbelül 41%-át teszik az összes használatoknak és közel $3 m^3$ fatömeget adnak hektáronként és évenként!

Ezek alapján érthető, hogy a faanyag minősége is az elérhető legkiválóbb és hogy a tartamosság ebben a tekintetben is biztossíttassék, nemcsak a felújítások során gondoskodnak a legnagyobb körültekintéssel a talaj védelméről és az állományok egészségéről, hanem *az erdőrendezés előírásaiban is intézményesen biztosítják a legjobb biológiai eredményeket szolgáló rendszabályokat.*

Leiber: A nyárfélék nevelése Baden Rajna-menti lapályain. (Zur Nachzucht von Pappeln in der badischen Rheinniederung.) 327—335. old.

A Basel és Mannheim közötti Rajna-lapályon mintegy 28.000 hektárnyi ártéri erdő áll, amelynek kiterjedését az újabb ármentesítő és telkesítő munkálatok is jelentékenyen növelték.

A talaj igen változatos és nem könnyű feladat elé állítja az erdőművelőt. A nyárfélékkel végzett újabb erdősítési kísérletek azonban olyan meglepő eredményeket szolgáltatottak, hogy — a kérdés tudományos megvitatása után — ma Baden erdőterületének ezen a részén nagyarányú és jól jövedelmező nyárfagazdálkodás folyik.

Az első telepítési kísérletek rövid történeti ismertetése után, szerző sorra veszi az alkalmazott három nyárfaj (*Populus canadensis*, *monilifera* és *robusta*) élettani tulajdonságait és erdősítési szempontból való alkalmazhatóságát, valamint a termőhellyel szemben támasztott igényüket.

Részletesen foglalkozik a nyárfajok telepítésével. A bő termőerejű talajokon, az erős gyomosodásra való tekintettel, rendszeren egy- vagy kétéves *gyökeres dugványokkal* és tág hálózattal (7×7

vagy 9×9 m!) dolgoznak, mert a gyorsan növé nyár koronája a világosság teljes élvezetét kívánja és így hektáronként 120—200 darab dugvány kihelyezése adja a legcélszerűbb sűrűséget.

A felújítás természetesen tarvágással kapcsolatos.

Az évi növedék 12—15 m³! A pénzügyi eredmények ennek megfelelően igen tekintélyesek, különösen mióta az állományok ápolására is nagy gondot fordítanak. Így újabban az ágnyesést is mindenütt bevezették, mert a nyárfélék még a zöldnyesést is kiválóan tűrik.

Károsítás ritkán lép fel és — a termőhely kivánalmainak szigorú figyelembevétele mellett — egészen el is kerülhető.

Zircher: A nyárfélék fája. (Das Pappelholz.) 335—341. old.

Az előbb ismertetett tanulmánnyal kapcsolatosan a bádeni ártéri erdőkben egyre nagyobb jelentőséget nyerő nemes nyárfajták fájának technikai tulajdonságait és az alkalmazás módjainak sokféleségét ismerteti figyelemreméltó részletességgel.

Evers: A württembergi Hochschwarzwald állományainak szerkezete. (Der Aufbau der Bestände im württembergischen Hochschwarzwald.) 353—373. old.

A széles horizonttal megírt tanulmány részletes tájékoztatót nyújt a Schwarzwald fenyveseinek összetételéről és életéről.

A nagy kiterjedésű erdőterület csak az első felületes szemlélet alapján látszik nagyon egyöntetűnek; hogy a valóságban a geológiai, klimatikus, sőt gazdasági viszonyok következtében mélyreható különbségeket találunk az állományok felépítésében és ennek következtében azok gazdasági jelentőségében, azt *Evers* szép fényképekkel illusztrált és érdekes grafikonokkal is alátámasztott munkája meggyőzően igazolja.

Részletes tárgyalásába azonban, miután a magyar erdészet érdekkörétől meglehetősen távolálló viszonyokat ismertet, nem boesátkozhatunk.

CENTRALBLATT FÜR DAS GESAMTE FORSTWESEN. 1936. 10. sz.

Hampel: Az alakszámok nagysága és pontossága. (Grösse und Genauheit von Formzahlen.) 225—243. old.

Annak az elgondolásnak alapján, hogy a fának a testét felépítő anyagokkal takarékosan kell gazdálkodnia és a szomszédos törzsekkel való hareban lehetőleg nagy magasságot kell elérnie a legesekélyebb aldozatok árán, *Metzger* a fatörzs alakjára vonatkozólag azt a hipotézist állította fel, miszerint a törzs nem más, mint egy, az egyik végén befogott tartó, amely az állandó szelnyomással szemben egész hosszában azonos hajlítású szilárdsággal bír.

Ennek a hipotézisnek a hatását a fatörzs-mérésre vonatkozólag szerző egy másik munkájában már részletesen ismertette.

Az előttünk fekvő tanulmányban pedig ugyancsak a *Metzger*-féle elgondolás alapján az alakszámok nagyságát és pontosságát vette vizsgálat tárgyává és a kapott eredményeket 150 lucfenyőtörzsen végzett közvetlen mérési adatokkal hasonlította össze.

A teljes matematikai fegyverzettel megoldott feladat először a különböző alakszám képleteket veszi tárgyalás alá, a tanulmány második részében az alakszámok megbízhatóságát bírálja, míg a harmadik fejezet a közvetlen mérési eredményekkel való összehasonlítást adja.

Mint végeredményt megállapítja szerző, hogy a *Metzger*-féle törzsalak-hipotézis az alakszámoknak és megbízhatóságuknak kiszámításához megfelelő szilárd alapot nyújt.

SCHWEIZERISCHE ZEITSCHRIFT FÜR FORSTWESEN. 1936. 10. sz.

Mühle: Pétain marsall nyilatkozata a fagázutók alkalmazásáról Franciaországban. (Marschall Pétain über die Verwendung von Holzgasautomobilen in Frankreich.) 285—292. old.

A hazája sorsáért aggódó katona szempontjából tárgyalja azokat a körülményeket, amelyeket a fagázmotorokkal kapcsolatosan már jónéhány ismertetésünkben érintettünk.

Franciaország 30 millió ürm. évi tüzifatermeléséből jelenleg 11 millió ürm. nem értékesíthető. Ez a famennyiség 500.000 tonna benzinnel egyenlő értékű fagázt szolgáltatna. Háborús konfliktus esetén, fokozott gyéritésekkel és a vágásforduló leszállításával kapcsolatosan a termelést a háromszorosára lehetne emelni és ezáltal az országot a folyékony motorüzemanyagok behozatalától legnagyobb részt mentesíteni.

Hogy ez a honvédelem szempontjából mit jelent, nem szorul bővebb magyarázatra.

Jelenleg már csak az a feladata a technikának (Franciaországban!), hogy a gyártott fagázgenerátorok hatásfokát növelje, a mutatkozó üzemzavarokat kiküszöbölje és így a fagázmeghajtásra épített motorokat a benzinmotorokkal teljesen versenyképessé tegye.

Knuchel: A hozadék meghatározása a szálaló erdőben. (Über die Ertragsbestimmung im Plenterwald.) 292—303. old.

L. *Schäffer* (Erdészeti Kísérleti Állomás, Nancy) munkáját ismerteti, aki a Vogesekben telepített kísérleti területeken nyert eredményeket hozta nyilvánosságra, amelyek elsőízben szolgáltatottak útmutatást a hozadéknak szálaló erdőben való meghatározásához.

Az adatok bükkel elegyes jegenyefenyő állományokra vonatkoznak, amelyekben a hozadék meghatározása: *a)* a törzsszám alapján, *b)* a *Masson*-féle használati százalék és *c)* a francia erdőigazgatás számára 1883-ban kiadott utasítás alapján történik.

A részletekre bővebben nem terjeszkedhetünk ki; a svájci erdészeti szakkörök nagy örömmel üdvözölték *Schäffer* munkáját, mert elsősorban az ottani szálaló erdőgazdaságok szempontjából bír nagy értékkel.

Knuchel: A hengertáblákról. (Über Walzentafel.) 303—309. old.

A Svájc különböző vidékein alkalmazásban lévő és egymástól nyomdatechnikai szempontból is nagyon elütő hengertáblák vizsgálatával kapcsolatban megállapítja, hogy azok kivétel nélkül több-kevesebb, kisebb-nagyobb hibát tartalmaznak, számos esetben nehezen kezelhetők és leolvasási tévedéseket eredményeznek.

A használatban lévő táblák nagy sorát egymással összehasonlítva, végül is szükségét látja annak, hogy a fent említett hibák kiküszöbölése céljából egy új elrendezésű hengertábla állíttassék össze olyan értelemben, hogy annak egy-egy oldala a törzsmérőnek csak egyetlen 1 cm-es osztályát tartalmazza a hosszúságnak dm-esekben való beosztása mellett.

Az általa összeállított és bemutatott táblázatmintára vonatkozólag a szakköröktől kér kritikai hozzászólást.

WIENER ALLGEMEINE FORST UND JAGD ZEITUNG 1936. 39—45. sz.

Sedlacek: A folyószabályozás hatása a környék erdőségeire. (Über die Einwirkung der Flussregulierung auf die Wälder des betreffenden Gebietes.) 175—176. old.

A folyószabályozás a talajvíz mozgásában mélyreható változásokat okoz és ezáltal nemesak a szorosabb értelemben vett ártérnek, hanem távolabb fekvő területeknek a vízgazdálkodásában is lényeges eltolódásokat okoz.

Hogy ez a körülmény biológiai szempontból nem marad hatás nélkül a talajtakaró növényzetre és így közvetve a növényvilággal szervesen összefüggő állati életre sem, könnyen érthető.

Szerző a kis *Wien* folyó szabályozásával kapcsolatban részletes megfigyelés tárgyává tette a folyómenti környék madárvilágában beállott változásokat és megállapította, hogy az eredetileg ott tanyázó madárfajokból a szabályozás következtében 52 elhagyta a környéket és 32 új madárfajta telepedett meg helyette. Minthogy azonban éppen a hasznos énekes-madárfajták száma csökkent nagy mértékben, a szabályozás a környező gyümölcsös-kertek szempontjából nem volt előnyösnek mondható.

Ezért az a meggyőződése, hogy minden hasonló nagyobbarányú technikai beavatkozás előtt, amellyel a természeti ténye-

zők kialakult egyensúlyát éri kisebb-nagyobb behatás, úgy az erdő, mint a mezőgazdaság szempontjából feltétlenül szükséges lenne az eredeti biológiai állapotnak részleteiben való teljes földériteése, hogy az emberi beavatkozással esetleg egyik vagy másik irányban megváltoztatott tényező megfelelő rendszabályokkal ellensúlyoztassék.

Fontos ez nemcsak a talaj termőerejének fenntartása szempontjából (hiszen az áradások megszüntetésével elmarad azok nagyszerű trágyázó hatása is!), hanem a táj zavartalan harmóniájának a biztosítása céljából is. Minden folyószabályozásnál tehát gondoskodni kellene arról, hogy a lakóházak, fürdőtelepek és utak által megváltoztatott partvidéket helyenkint eredeti állapotukban meghagyott mederszakaszok váltsák fel, vagy legalább a töltések fásítása révén biztosítsunk kisebb vegetációs területeket a folyóparton.

Leitner-Lörn: A kiterjesztett fegyverhasználat és a hivatásos vadász fegyvere. (Erweiterter Waffengebrauch und Berufsjägerwaffe.) 176—180. és 181. old.

Miután Ausztriában a törvényhozás újabban egy maroklőfegyver viselését is megengedte a hivatásos erdő- és vadőri személyzetnek és ezzel személyes biztonságukat kétségtelenül nagyban növelte, könnyen érthető, hogy egy megfelelő pisztoly vagy revolver, mint téma, élénk vitára ad okot a szaklapok hasábjain.

Egy szolgálati maroklőfegyver a gyakorlatban csak akkor áll hivatása magaslatán, ha megfelelő távolságig (kb. 30 lépés) jó találati biztonságot nyújt, kellő hatással és mindig kifogástalanul, üzemzavar nélkül működik, nem túl kényes a szerkezete és nem túl drága.

Szerző sorra veszi az Ausztriában gyártott modelleket és miután az általa legmegfelelőbbnek talált *Gasser*-pisztoly gyártását a régi hírneves cég beszüntette, a számbajöhető kiváló amerikai modellek pedig igen drágák, mint legalkalmasabbat a *Walther* cég által gyártott új mintájú rendőrségi pisztolyokat ajánlja.

A szolgálati puska tekintetében a háromesővű kakasos megoldásnak a híve, de hangsúlyozza, hogy különösen a golyós csőnél a nagy precizitás, alacsony röppálya és a lövedék nagy átütő ereje olyan szempontok, amelyeknek érdekében némi költségtöbblettől nem szabad visszariadni.

Strobach: Pisztoly vagy revolver. (Pistole oder Revolver.) 185. old.

A fentebb ismertetett cikk írójával szemben azt bizonyítja, hogy a *Steyer*-gyár által előállított M/34-es mintájú löbilleű-

csövű önműködő pisztoly, amely az osztrák csendőrség és rendőrség szolgálati fegyvere, mindenben eleget tesz annak a kívánalomnak, amelyet az erdő- és vadőri gyakorlatban egy megbízható marok-lőfegyvertől várni lehet.

Roller: Az új vadászvizsga. (Die neue Jagdprüfung.) 179—180. és 184—185. old.

Az osztrák államszövetség egyes tagjainak törvényhozásában a hivatásos vadászok vizsgáját elrendelő intézkedések meglehetősen különböznek egymástól, ezért tartja szükségesnek szerző, hogy azokat tartományok szerint sorra véve, rámutasson a fennálló eltérésekre. A jelenleg érvényben levő törvényes intézkedéseket az alábbi 3 szempontból hasonlítja össze.

1. A vizsgára bocsátás előfeltételei.

2. A vizsga tárgyai és a vizsgalattól való eltekintés esetleges feltételei.

3. Atmeneti intézkedések.

A részletekre bővebben nem térhetünk ki, de hangsúlyoznunk kell, hogy a gyakorlati vadgazdaság követelményeinek intézményes biztosítására való törekvés minden ausztriai országban egyforma intenzitással érvényesül.

Hackermüller: Vízjog és erdőgazdaság. (Wasserrecht und Forstwirtschaft.) 183—184. és 189—190. old.

Az 1934. évi osztrák új vízi törvény minden tekintetben a kor színvonalán álló, nagy gonddal és körültekintéssel létrehozott alkotás, amely világos felépítésével, pontos meghatározásaival és minden részletre kiterjedő figyelmével a gyakorlatban is nagyszerűen megállja a helyét.

Szerző sorra veszi azokat a szempontokat, amelyekben az erdőbirtokos a vízjoggal vonatkozásba kerül.

Az első fejezetben a víz birtoklását tárgyalja, a közvíz és magánvíz éles elkülönítésével, továbbá a víz használatának szabályozását és a víz kisajátításának lehetőségeit.

A második fejezetben az erdőgazdasági üzemek szempontjából számbajöhető *idegen víz használatát* taglalja: az úszató-csatornák építésének és a tutajozásnak a lehetőségeit, az erdőgazdasági vízi-építmények bonyolult kérdéseit, az üzemek biztosítására szolgáló vízmennyiség tárolásához szükséges lépéseket (forrásvidékek biztosítása) és végül a halászat szabályozását.

Graf Thurn-Valsassina: Könyvvitel és eredmény kimutatás az erdőszeti csemetekertekben. (Buchführung und Erfolgsnachweis in forstlichen Pflanzgärten.) 190—191. old.

Nagyobb erdőgazdasági üzemeknél, — különösen ahol több csemetekert van, — elengedhetetlenül szükséges a csemeteterm-

lés anyagi és pénzügyi eredményeinek pontos ismerete és állandó ellenőrzése.

A szakirodalom számos megfelelő könyvelési módszert ajánl, amelyek közül szerző az eberswaldei erdészeti munkatudományi társaság (*Gesellschaft für forstliche Arbeitswissenschaft*) előírásait, illetőleg nyomtatványait tartja legmegfelelőbbnek, megjegyezvén, hogy az elérni kívánt cél szerint, kisebb-nagyobb módosításoknak mindig helye van.

Tschermak: Az erdei magtermés kilátásai Ausztriában az 1936/37. évben. (*Aussichten der Waldsamenernte 1936/37 in Oesterreich.*) 193—194. és 197—198. old.

Az osztrák mező- és erdőgazdasági minisztérium felhatalmazta az erdészeti kísérleti állomást, hogy minden évben kérdőívek segítségével megfelelő adatokat gyűjtsön a várható magtermésről.

Hogy ez a lépés a belföldi magellátás szempontjából milyen nagy horderejű, talán felesleges külön hangsúlyoznunk! Legfeljebb méla irigységgel nézhetjük szomszédaink céltudatos munkáját, akik *Cieslar* és *Haack* vizsgálatai óta jól tudják, hogy a magot tárolni is lehet és ezáltal bő mód nyílik arra is, hogy a magtermés feleslegét szűkebb esztendők számára biztosítsuk.

Szerző sorra veszi fafajonkint az egyes erdővidékekről befutó magtermés-jelentéseket, amelyekből azonban bennünket legfeljebb annyi érdekel, hogy bükk-makkból odaát is rekord-termés ígérkezik (aminek a hivatalos kalkulusa az 1-es szám), míg kocsányos és kocsánytalan tölgyből csak szórványos a termés, az erdei fenýőből pedig gyengén közepes: 2/3.

REVUE DES EAUX ET FORÉTS 1936. 9. szám.

T. Francois: Jegenye és lucfenýő. (*Sapin-épicéa.*) 803—807. old.

M. Martin a *Revue des Eaux et Foréts* 1936 márciusi számában az északfrancia Alpok erdőségeiben a luc helyébe lépő jegenyérről számol be. A jól kezelt erdőkben a jegenye térfoglalása tényleg szemmellátható, olyannyira, hogy *Martin* már most idejét véli annak, hogy a jegenye térfoglalásának gazdasági kihatásait mérlegelje.

Az *első* felmerülő kérdés, hogy adott azonos körülmények között a luc, vagy a jegenye ad-e több és jobb fát. Bizonyos előítéletek elosztása céljából is jó volna tüzetes összehasonlító technológiai vizsgálat alá venni őket. A *második*, a növekedési körülmények számszerű meghatározása. Ez már nem történheteik laboratóriumban és így sokkal körülményesebb. A *harmadik* kérdés a szerző szerint a stabilitás, mely alatt tiszta állományok fennmaradása értendő. Ennek meghatározásához több egymásután

vágásforduló adatai szükségesek, a probléma tehát ilyen tekintetben secularis és pillanatnyilag egyáltalán nem oldható meg.

J. Demorlaine: Krízis és újraerdősítés. (Crise et reboisement.)
808—815. old.

A korábban mezőgazdasági művelés alatt álló, de jelenleg a talaj kiéltése miatt elhagyott területek újraerdősítése, a francia erdőgazdaság egyik égető problémája. Az elmúlt évszázadban, de jelenleg is, a mezőgazdasági területek sokszor a legjobb erdők rovására is gyarapodtak. A gazdag erdőhumusz természetesen bő termést adott az első években, de a tarravágott területek csakhamar terméketlenné, vagy kopárrá váltak. A lakosok, akik ezeket a területeket minden erőlködés dacára sem tudták feljavítani, a közeli városokba húzódtak és miután ott sem volt elég hely számukra, külföldre vándoroltak, érzékenyen érintve ezáltal Franciaország különben is gyér szaporodását. Nemesak gazdasági körülmények azok, melyek az államot jelenleg arra kényszerítik, hogy ezeket a terméketlenségük miatt elhagyott területeket valamilyen módon visszaadják a francia közgazdaságnak. Mint mindenütt a világon, úgy náluk is az erdész kell, hogy helyrehozza, amit a mezőgazda túlzott mohóságával elrontott. Elvnek állítattott fel, hogy sorrendben először a nagyobb kopár területek kerüljenek erdősítés alá s csak azután a kisebbek, melyek nem egy esetben erdők közé ékelve maguktól erdősülnek újra.

A legutolsó öt évben Franciaországban a terméketlenné vált területek nagysága évente átlagosan 100.000 hektár! Ha nem jön gyors segítség, úgy bizonyos vidékek és mint ilyenek elsősorban a *Plateau Central* és az északi Alpések máról holnapra teljesen elkopárosodnak, ami nemesak gazdasági, de legközvetlenebbül szociális és állampolitikai érdekeket is sért. (Az ily módon elnéptelenedett területek hamar kisigényű olasz telepésekkel népesednek be, olaszból pedig éppen elég van Délfranciaországban!)

A francia kamara átlátván a probléma fontosságát, 6 millió frankos hitelt szavazott meg az elkopárosodott és elhagyott területek megvételeire és erdősítésére. Ez az összeg természetesen igen jelentéktelen s a helyzetet még súlyosbítja a magánosok közömbössége, ami viszont a fa piaci árának erős csökkenésében leli magyarázatát. Szerző ezen a téren is gyors segítséget követel. Franciaország évi papírfabehozatala 2.5 millió m³ és míg pl. ezt a szükségletet teljes egészében egymaga a *Plateau Central* is fedezhetné, Franciaország évente alig 80.000 m³ papírfát termel.

Szerző a megoldást abban látja, hogy a kormány gondoskodik a behozatal csökkentéséről, illetőleg keressen a belföldi piacon nyersanyagot papírmalmainak. Az így emelkedő faárak mellett a magánosok érdeklődését is meg lehetne szerezni a kopárfásítás

számára és a *Plateau Central* karsztos elhagyott területeit állami támogatás nélkül is be lehetne erdősíteni. (A természetes gyógy-módnak azonban ellentmondanak Franciaország politikai kötelezettségei: a szövetségesek hűsége a Franciaország felé lehetséges exporttól függ. Ezért pedig, ha kell, fel kell áldozni a francia földet is...)

Duplaquet L.: Az egyenlítő erdővidékének légi beutazása. (*Prospections aériennes au-dessus de la forêt équatoriale.*) 795—802 old.

Szerző az egyenlítő vidéki afrikai francia gyarmatok főerdő-felügyelője s leírja egyik igen érdekes, több napos utazását, amelyet Gabon és a francia Közép-Kongó vidékén az erdők tanulmányozása céljából repülőgépen tett meg. Az eddigelé még felfedezetlen őserdők állományviszonyait sikerült részben fényképezés, részben megfelelő távesővel való szemlélés útján nagyjából megállapítania. Utazása sokszor veszélyessé vált, mert a gépet gyakran nagyon alacsonyan (alig 50 méterrel a lombzat fölött) kellett vezetni, hogy a zárt állományok fanemei felismerhetők legyenek. Az ilyen felfedező bejárások többszöri megismétlését igen szükségesnek tartja.

Megemlíti, hogy Camerunban az egyik francia erdőfelügyelő egy, a légügyi minisztérium által neki átengedett repülőgépen rendszeresen végez az erdők felett légi bejárásokat.

JOURNAL FORESTIER SUISSE. 1936. 9—11. szám.

Lozeron: A fa előkészítése motorhajtásra és központi fűtésre. (*Préparation de bois pour gazogènes et chauffages centraux.*) 211—214 old.

Hogy a fából motorbenzintpótló anyag lett, örömeire szolgál az erdőgazdaságnak. Igaz, hogy a pótlás csak lassan, de annál biztosabban és egyre szélesebb mederben halad előre. A motor szerkezete természetszerűleg szükségessé teszi a fa feldarabolását, előkészítését úgy, hogy az minden további nélkül közvetlenül, vagy közvetve (külön gázosító esetén) felhasználható legyen. A 10 cm-nél vékonyabb áterdőlési anyagot kérgétől megfosztva 5—7 cm-es korongokká darabolják fel, még pedig a svájci tapasztalatoknak legjobban megfelelően, egy hordozható körfűrészsel. — *Lozeron* tanulmánya egy kis táblázatban tünteti fel a feldarabolás érdekesebb gazdasági adatait. A központi fűtőtestek táplálására is a svájci adatok szerint a fenti méretű anyag a legalkalmasabb és leggazdaságosabb.

A. Barbey: A nyárfa kérdése Svájc szempontjából. (*La question du peuplier envisagée au point de vue suisse.*) 197—207 old.

Svájcban a nyárfát részben mocsaras területek befásítására, részben pedig bizonyos lapályerdők és égeresek telítésére használják fel. Bár a fa minősége kivetnivalót nem hagy, mégis elég ritkán alkalmazza a svájci erdőgazdaság. Szélesebb körökben való elterjedését megnehezíti az a körülmény, hogy néhány esemetenevelőtől eltekintve, alig található Svájcban olyan erdőgazdasági szakember, aki a nyár nevelése terén megkívánt szakismeretekkel bírni. Tanulmányában *Barbey* igen érdekes fényképekkel egyetemben rövid áttekintést ad az egyes nyárfajták erdőművelési kívánalmairól.

Badoux H.: A Subasio-hegy beerdősítése Közép-Olaszországban. (Le reboisement du Mont Soubasio, dans l'Italie centrale.) 242—245 old.

A svájci egyetemi tanár szerző legnagyobb elismeréssel nyilatkozik arról a teljesítményről, amit az olasz fasiszta erdészlet a Subasio-hegy folyamatban lévő beerdősítésével már eddig is felmutatott. A kopárfásításnak olyan mintája látható ezen az Assisi város mellett fekvő hegyen, amely az erdészeti kutató intézetek nemzetközi szövetségének elnöki bizottságában helyet foglaló idegen országbeli kiváló szakembereket is valósággal bámolatba ejtette, amikor legutóbbi összejövetelük alkalmával ott jártak. Szerző leírja a meredek s nem régen még teljesen kopár hegyoldalak viszonyait, a nehézségeket, amelyekkel az erdősítési munkálatokat végzőknek meg kellett küzdeniök, az alkalmazott erdősítési módokat, fanemeket, stb. A hegyoldalak szép terraszos kiképzést nyertek (*gradoni*) s a terraszok ágyaiban ma már az ott legjobban tenyésző fanemek fejlődése mutatja az erdész munkájának nagyszerű sikerét.

QUARTERLY JOURNAL OF FORESTRY. 1936. 1—2. szám.

Forbes: Fatelepítés a római hódítás óta és hatása az angol tájra. (Tree planting since the Roman occupation and its influence on British landscape. 6—15 old.

A kis művelődéstörténeti tanulmány elsősorban azért érdekel figyelmet, mert gondos forrástanulmányok alapján őszintén beismeri, hogy Caesar idejét követően hosszú évszázadokon keresztül nem történt semmi az angolországi erdők fenntartása vagy pláne újratelepítése ügyében, noha a rómaiak fejlett kertés- és parkkultúrát hoztak magukkal a brit szigetekre. Sem az angolszászok, sem a normann hódítók nem törődtek az erdővel s egyegy, inkább kertészeti jelentőségű és parkszerű fásítástól eltekintve, a tulajdonképpeni erdészeti tevékenység csak a XVII. század derekán veszi kezdetét.

John Evelyn volt az első, aki a nagybirtokosok és a nép szélesebb rétegeinek figyelmét felhívta 1662-ben megjelent „*Sylva*” című munkájában az erdő közgazdasági és kulturális jelentőségére. És az ő naplójából tudjuk, hogy az akkori Angliában részben a nagykiterjedésű vadaskertek, részben pedig a szinte korlátlanul üzött birkatenyésztés következtében alig volt számottevő összefüggő erdő és miután későbbi törvényes intézkedések sem nagyon korlátozták Anglia szabad polgárainak cselekvési szabadságát, megérthetjük, hogy az ország erdősültsége ma is alig éri el a 4 %-ot.

Sueur: Dánia állami bükkerdő-gazdasága Sjelland szigetén. (The state beech forests of Sjelland.) 16—36. old.

Sjelland szigetén terül el Dánia állami bükköseinek nagy része és a szerző tanulmányúti tapasztalatai, amelyekről lelkiismeretes pontossággal számol be, igen érdekesekek.

Kezdi a talajjal, amely az ottani humid viszonyok mellett — a bükk-alom előnyös hatása dacára — savanyú humuszképzésre hajlamos és nem egy esetben mésszel való trágyázást kíván.

Az erdőművelés Dániában ma meglehetősen uniformizálódott. A 110—120 éves vágásfordulókbán kezelt állományokat *nagyobbrészt mesterségesen újítják fel*, bár megfelelő körülmények között a természetes felújítás, sőt a szálalás is alkalmazást nyernek.

De a mesterséges felújítás sohasem tarvágással kapcsolatos, — ez a talaj termőerejét nagyban veszélyeztetné, — a legtöbb helyen alátelepítéssel dolgoznak, mert a bőséges magtermés Dániában sem gyakori jelenség és a pontosan szabályozott használat nem várhat egy-egy kedvező alkalom miatt 6—8 esztendeig.

Az újulatról tehát — megfelelő talajelőkészítés után — rendszeren vetéssel gondoskodnak, amikor is a magot 1½ m széles, jól megmunkált pásztákban vetik el.

Ültetést kevésbé alkalmaznak, a szükséges csemetéket pedig sohasem nevelik állandó csemetekertekben, hanem a pásztás vetésből keletkező fiatalos számfelletti példányait használják fel erre a célra. Minthogy a korai záródásra itt is nagy súlyt fektetnek, *holdanként kb. 16 ezer csemetét ültetnek ki.*

Az ottani tapasztalatok szerint az idős fák védelme feltétlenül kívánatos a fiatal csemeték számára s ezért, ha újonnan beerdősítendő területről van szó, erre előzetesen védállományt telepítenek, amire rendszeren a gyorsan növvő, gyengén árnyaló és jól értékesíthető nyírt használják.

Az állományok ápolása már igen korán veszi kezdetét, az első tisztítás a fiatalos 12—14. életévében történik.

S miután mindvégig az *egyedenkénti kiválogatás* elve érvényesül, a dániai bükkösök méltán tettek világhírré szert, amit a szerző néhány szép fényképpel is igazol.

A tanulmánynak befejezőrészeként még a jövedelmezőségről is részletes beszámolót ad.

Dallimore: A gyakorlat az erdészetben és a parkkertészetben. (Training in forestry and arboriculture.) 37—44. old.

Az angol erdészeti szakoktatásnak jelenlegi strukturáját teszi bírálat tárgyává és azt sok tekintetben egyáltalában nem tartja kielégítőnek.

Az egyetemi végzettségű erdőtisztéknél gyakran tapasztalható nagyfokú tájékozatlanság a gyakorlat részletkérdéseivel szemben; az alsóbbfokú tanintézetekből kikerült és az erdőgazdaság mindennapi tendőit kiválóan ellátó fiatalság viszont — éppen a szélesebb látókör és a társadalmi pallérozottság hiánya miatt — nem alkalmazható vezető helyeken.

Szerző hangsúlyozottan követeli a *gyakorlati munkákban való alapos kiképzést*, sőt a testi alkalmatosság szempontjából is fokozott igényeket kíván érvényesíteni. Szerinte *a sport iránt érzékkel nem bíró fiatal ember egyáltalában nem való olyan pályára, amely a legszorosabb összefüggésben áll a természettel*, mint amilyen az erdészet is.

A ma különválasztott felsőbb és középfokú szakoktatásnak egyesítését kívánja oly módon, hogy a középiskolát elvégzett ifjak két éven keresztül kizárólag gyakorlati erdészeti kiképzésben részesüljenek, amelynek keretében a napszámos, illetőleg a favágó munkájától kezdve az erdőőri tennivalóig minden erdészeti munkában alapos oktatást nyerjenek.

A két év után csak a szellemileg kiválók kerüljenek egy további két éves tanfolyamba, amely főiskolai kiképzésnek felel meg, míg az erre nem megfelelők a gyakorlati erdőgazdaság alárendeltebb állásaiban nyerjenek elhelyezést.

Úgy az erdészeti, mint a parkkertészeti szolgálatban szükségesnek tartja, hogy az iskolák elvégzése után egy-két évi gyakorlonoki idő a végleges alkalmazás előtt igazoltassék.

Hiley: A pásztás ültetésnek két különleges módja. (The stroll method and the lane method of planting.) 101—110. old.)

Az angliai cserhántó-üzemre berendezett sarjerdőkben nem csekély költséget jelent a galy és hulladék eltávolítása. Az általánosan szokásban lévő elégetéssel szemben szerző a „*stroll method*” néven alkalmazott eljárást ajánlja, amely abból áll, hogy a fatermelés hulladékát egymástól 3—4 méterre fekvő párhuzamos sorokba húzzák össze, hogy a sarjadzás, illetőleg az eset-

leges mesterséges erdősítésnek a kitisztított közökben semmi akadálya ne legyen.

A rózse-sorok, az árnyékoláson kívül, főleg mint széltörők tesznek jó szolgálatot.

A „*lane method*“ alatt olyan pásztás-ültetés értendő, amelynél a sarjról kelt fiatalos közé utólag valamilyen más fafajt — rendszeren gyorsnövésű fenyőféléket — telepítenek be. Ebben az esetben a fiatalosban 3—4 méter széles sávokban 50—60 cm magasságban levágják a sarjakat és az ültetés véghezvitele után is gondosan ügyelnek arra, hogy azok a betelepített csemetéket el ne nyomják. Ez az eljárás a lomblevelű sarjállomány révén biztosítja a talaj állandó beárnyékolását és trágyázását, valamint a kiültetett csemetéknek szél elleni védelmét is és gondos kivitel mellett jó eredményt ad.

Donald: Ágnyesési tanulmányok. (Pruning studies.) 111—120. old.

Szerző az „erdei termékek laboratóriumában“ (*Forest Products Laboratory*) végzett vizsgálatokról számol be, amelyeknek célja annak megállapítása volt, hogy az ágnyesés kivitele után az ágcsontot mennyi idő alatt és milyen eredménnyel fedi be a fejlődő fapalást, illetőleg milyen kereskedelmi előnyökkel jár a művelet.

A rendelkezésre álló vizsgálati anyag kisebb terjedelme miatt tanulmányát csak tájékoztató jellegűnek mondja, de a közölt szép fényképek igen ékesszólóan támasztják alá az elmondottakat.

A főbb eredmények a következők: 1. Az egészséges ágcsont a reánövő fapalástban sem rothadást, sem elszíneződést nem okoz. 2. Az ágcsont vágáslapjának sima vagy érdes felülete nem befolyásolja a beborítás menetét. 3. Az ágcsont hossza a beborítás szempontjából természetesen súlyosan esik a latba, míg az ágcsont átmérője — a felnyesésnél számbajöhető ágvastagság mellett — nincsen kihatással. 4. A felnyesés semmiben sem befolyásolja a törzsek növekedését. 5. Az ágcsont benövésének időtartama elsősorban a törzs életerejének és vastagságbeli növekedésének a függvénye.

Az ágnyesés következtében beálló értékgyarapodás — amennyire ez a rendelkezésre álló anyag alapján meghatározható volt — a 30%-ot is elérheti.

JOURNAL OF FORESTRY. 9—10. szám.

Clark: Az erdei kirándulók kívánságai. (Some preferences of forest visitors.) 840—843 old.

Miután az amerikai nemzeti erdőkben (*National Forest*) a kirándulók csak meghatározott helyeken táborozhatnak, a környezet viszont mindent megtesz, hogy a városi lakosságnak a

természettel való kapcsolatát minél jobban kimélyítse, nem esdálkozhatunk, ha gondoskodása odáig terjed, hogy kiosztott kérdőívek révén igyekszik megtudni mindazt, ami vállalt szép céljához esetleg közelebb hozza.

A kérdések sokféleségére és a feleletek százalékszerinti megoszlására részletesen nem térhetünk ki, mint jellemző momentumot azonban érdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy a nálunk bizonyára mosolyt-fakasztó eljárást mennyire komolyan veszik az ottani hivatalos körök, mint könnyen járható útját a néplélek megismerésének és a közre is hasznot hajtó idomításának.

Pearse and Woolley: A talajtakaró növényzet hatása a felületre hulló csapadék beszivárgására. (The influence of range plant cover on the rate of absorption of surface water by soils.) 844—847 old.

Egy egészen egyszerű eljárásnak a leírása, amihez csak egy kis olesó és könnyen hordozható felszerelés szükséges, hogy a talajra hulló csapadékvíz *beszivárgási gyorsaságát* megállapíthassuk.

Ennek ismeretét a szerző különösen nagy kiterjedésű legelőterületeken és a vízváltatók környékén tartja fontosnak, arra való tekintettel, hogy a talaj víztárolási képessége a mélyebb rétegekbe lejutó csapadék mennyiségétől függ.

Ez pedig ugyanolyan strukturájú talaj mellett a talajtakaró minőségének a függvénye.

A lefolytatott vizsgálatok azt igazolják, hogy *a növényzettel borított talaj átlag 72%-kal gyorsítja meg* — a mélybeható gyökök révén — *a talaj felszínére jutó csapadék behatolását*, illetőleg a sűrűgyökerű növényzet *127%-kal*, karógyökerű növények — kevés mellékgyökérrel — pedig *51%-kal*.

Westveld: Kari felelőség az erdészeti szakoktatásban. (Faculty responsibility in forestry education.) 848—851 old.

Az ismert és komoly amerikai pedagógos megállapításai nagyon figyelemreméltók.

A gyenge tanulmányi eredmények arra készítették, hogy minden okot őszintén a nevéen nevezzen és ezek elsejeként a tanároknál gyakran tapasztalható *hiányos felkészültséget*, illetőleg gyenge előadóképességet említi. De nem tartja megfelelőnek a tantárgyak elosztását és adagolását sem, aminek következtében néhol túlsokat, másutt túl keveset követelnek a hallgatóságtól.

Elengedhetetlen kelléknek tartja a hallgatósággal való szorosabb lelki nexust, mint a nevelve-tanítás legjobb módszerét és lelkiismeretes pontosságot kíván nemcsak a tanulótól, hanem a tanártól is! Annnyira, hogy nem csekély sajnálkozással mondja: „Nagy kár, hogy pénzbüntetéssel csak a hanyag tanulót lehet sújtani, nem pedig a hanyag tanárt is!”

Az időközi kollokviumok és írásbeli feladatok kiváló segítő-eszközei a tanításnak, ha azokat a tanár is komolyan veszi, az írásbeli munkákat lelkiismeretesen átnézi és a talált hibákról a tanulót minden esetben felvilágosítja.

Nagyobb pontosságot kíván a szerző a szakkifejezések használatában, több lelkiismeretességet a vizsgáztatásnál és több időt a külső gyakorlatok számára.

Meggyőződése, hogy ha a tanár minden tekintetben hivatásának magaslatán áll, nyugodtan be lehet vezetni a hallgatóság-nál a tanárok „osztályozásának“ módszerét is, amelyben a tanulók az oktatásra vonatkozó kívánságokat foglalják össze, amint ezt a *Michigan State College*-ban szokásos, ahol a tanári testület minden erejével azon van, hogy önmagát is folyton képezze és javítsa és ezáltal nyújtson minél tökéletesebbet a hallgatóságon keresztül az erdőgazdaságnak.

Pearson: Gyérítési kísérlet a műfatermelés javításának szolgálatában. (A thinning experiment applied to timber stand improvement.) 855—861 old.

A 10 évvel azelőtt megkezdett gyérítési kísérlet eredményeit ismerteti, amelynek célja nemcsak a növedék fokozása volt, hanem az állományokban értékbeli növelést is kívántak elérni vele.

Miután az ilyen munkának a kivitele, eredményei és a belőle vonható következtetések túlon-túl ismereteseek, szükségtelennek tartjuk bővebben foglalkozni a tanulmánnyal, mindössze arra kívántunk rámutatni, hogy a gyermekecipőben járó amerikai erdőszet is elérkezett a tudományos kutatás szükségességének felismeréséhez.

Hahn and Ayers: Az európai vörösfenyő-rák és viszonya az amerikai fenyőfajtáknak néhány más rákos károsítójához. (The European larch canker and its relation to certain other cankers of conifers in the United States.) 898—908 old.

1927-ben nagy riadalom volt az Egyesült Államokban, amikor néhány — európai magból származó — vörösfenyő-állományban fellépett a *Dasyscypha Willkommii*. Különösen azért látszott nagynak a veszedelem, mert Európában ez a betegség a douglas-fenyő állományokban is érzékeny károkat okozott és féltő volt, hogy az amerikai kiterjedt douglas-erdőkben is el fog terjedni.

Gondos megfigyelések és laboratóriumi vizsgálatok azonban megállapították, hogy Amerikában a veresfenyő-rák csak az európai veresfenyőt és néhány közeli rokonát fertőzi meg, míg a többi fenyőfajtákon fellépő hasonló jelenségek más, amerikai bennszülött gombáktól származnak. S miután európai vörösfenyő odaát kevés van és a baj fellépésével kapcsolatban a fertőzött törzseket gondosan eltávolítják, nagyobb veszedelemtől nem kell tartani.

Bryant: Németország erdészeti törvényei. (Forest legislation in Germany.) 909—916 old.

Figyelemreméltó tájékozottsággal és szakszerűséggel ismereti azokat a körülményeket, amelyek a Harmadik Birodalom erdészeti törvényhozását indokolják és a törvények életbeléptése óta a német erdőgazdálkodást új alapokra fektették.

Ezek közül első helyen áll: az önellátásra való törekvés és ezzel kapcsolatban a behozatal legjelentősebb tételét képező műfának nagyobb mértékben való termelése.

Ezért volt szükség az erdőművelési eljárásoknak, az egész erdőgazdasági rendszernek a javítására és ezzel kapcsolatosan — az erdők fenntartására és állandó javítására való törekvésben — bizonyos mélyreható erdőbirtok-politikai intézkedésnek életbe léptetésére.

Minthogy a német erdőknek jelentős hányada a kisbirtokosok kezén van, a *paraszt-hitbizományok létesítése* a nemzetfenntartó osztály megerősítésén kívül az erdők állapotának emelését is célozta.

Szerző részletesen ismerteti az idevonatkozó törvények rendelkezéseit, az új vadászati törvényt, az erdészeti igazgatás rendszerét, az erdei termékek árvédelme érdekében tett lépéseket, a belföldi magellátás biztosítását és a külföldről behozott fa forgalmának szabályozását.
